

HEDMARK
FYLKESKOMMUNE

Fylkesrådmannen

Nærings- og Handelsdep.
Att: Jostein Djupvik
PB 8014 Dep
0030 Oslo

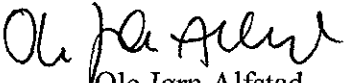
Deres ref.:

Dato: 08.09.2003.

Vår ref.: Sak. nr. 02443/03 Løpenr. 013789/03 Ark. /U/&00
Saksbeh. Atle Jensen Hauge
tlf. 62 54 44 40 fax. 62 54 44 25

**SVAR - UTKAST TIL LOV OM NY ENHET FOR INNOVASJON OG ALMINNELIG
HØRING**

Vedlagt er saksprotokoll fra møte den 26.08.03 i Fylkesutvalget, Hedmark Fylkeskommune, og saksbehandlingen i sak nr. 03/02443. Sammen utgjør dette Hedmark Fylkeskommune høringsuttalelse i forbindelse med forslag om ny enhet for innovasjon og internasjonalisering.

Ole Jørn Alfstad
Fylkessjef Næring og nyskaping

Atle J. Hauge
Førstekonsulent

Saksprotokoll

Utvalg: Fylkesutvalget
Møtedato: 26.08.2003
Sak: 0095/03

Resultat: Innst.+ forslag vedtatt

Arkivsak: 03/02443

Tittel: **SAKS PROTOKOLL: UTKAST TIL LOV OM NY ENHET FOR INNOVASJON OG IN... - ALMINNELIG HØRING**

Behandling:

Repr. Christoffer H. Nilsen (SV) fremmet slikt forslag til ny innledning:

Hedmark fylkeskommune finner det positivt at det tas initiativ til å samordne de bedriftsrettede virkemidler i det offentlige virkemiddelapparat.

Hedmark fylkeskommune mener imidlertid at forslaget til lovtakts og høringsnotat ikke er i samsvar med den regionalpolitikken regjeringen har lagt opp til, med fylkeskommunen som styrket regional utviklingsaktør.

Regional kunnskap og planlegging er viktig for å kunne ivareta denne rollen og samordne staltige, fylkeskommunale og kommunale planer og vedtak, og for å samordne de forskjellige sektormyndighetenes planer. En slik samordning synes å ha uteblitt fra det nye forslaget.

For å ivareta målsettingen om å gi fylkeskommunen en sentral rolle som regional utviklingsaktør, har Hedmark fylkeskommune følgende forslag til konkrete endringer i lovtaksten for særlov for ny virkemiddelenhet:

Votering:

Ved alternativ votering mellom fylkesrådmannen innstilling til innledning og forslag fremmet av repr. Nilsen til ny innledning, ble forslag fremmet av repr. Nilsen enstemmig bifalt.

Resten av fylkesrådmannens innstilling enstemmig bifalt.

Vedtak:

Hedmark fylkeskommune finner det positivt at det tas initiativ til å samordne de bedriftsrettede virkemidler i det offentlige virkemiddelapparat.

Hedmark fylkeskommune mener imidlertid at forslaget til lovtekst og høringsnotat ikke er i samsvar med den regionalpolitikken regjeringen har lagt opp til, med fylkeskommunen som styrket regional utviklingsaktør.

Regional kunnskap og planlegging er viktig for å kunne ivareta denne rollen og samordne staltige, fylkeskommunale og kommunale planer og vedtak, og for å samordne de forskjellige sektormyndighetenes planer. En slik samordning synes å ha uteblitt fra det nye forslaget.

For å ivareta målsettingen om å gi fylkeskommunen en sentral rolle som regional utviklingsaktør, har Hedmark fylkeskommune følgende forslag til konkrete endringer i lovteksten for særlov for ny virkemiddelenhet:

§ 2: Eierforhold

Selskapet eies av staten. Bevilgende departementer representerer staten som eier i foretaksmøtet. Foretaksmøtet blir ledet av Nærings- og handelsdepartementet.

§ 8: Selskapets finansiering

Selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån og tilskudd fra staten, private aktører og fylkeskommunen. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre. Det departementet eller den offentlige aktør som yter lån eller tilskudd til selskapet, kan fastsette nærmere regler for bruk av midlene. Bevilgninger fra fylkeskommunen må være i tråd med fylkesplanen og regionalt utviklingsprogram.

§ 11: Organisering på regionalt nivå

Selskapet skal samarbeide med fylkeskommunen. Dette samarbeidet reguleres nærmere gjennom egne avtaler mellom selskapet og fylkeskommunen, med fylkeskommunen som retningsgivende regional aktør.

§ 17: Styrets myndighet

(Samme lovtekst som i forslaget, men følgende ledd foreslås tatt med:)

Selskapets regionale kontorer skal ha egne styrever. Styret oppnevnes i samråd med fylkeskommunen.

Saknr. 02443/03
Ark.nr. U &00.
Saksbehandler:
Atle Jensen Hauge

UTKAST TIL LOV OM NY ENHET FOR INNOVASJON OG INTERNASJONALISERING - ALMINNELIG HØRING

Fylkesrådmannens innstilling til vedtak:

Fylkesutvalget slutter seg til Fylkesrådmannens vurdering. For å ivareta målsetningen om å gi fylkeskommunen en sentral rolle som regional utviklingsaktør, foreslår Fylkesutvalget følgende konkrete endringer i utkastet til lovteksten for særlov for ny virkemiddelenhet:

§ 2: Eierforhold

Selskapet eies av staten. Bevilgende departementer representerer staten som eier i foretaksmøtet. Foretaksmøtet blir ledet av Nærings- og handelsdepartementet.

§ 8: Selskapets finansiering

Selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån og tilskudd fra staten, private aktører og fylkeskommunen. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre. Det departementet eller den offentlige aktør som yter lån eller tilskudd til selskapet, kan fastsette nærmere regler for bruk av midlene. Bevilgninger fra fylkeskommunen må være i tråd med fylkesplanen og regionalt utviklingsprogram.

§ 11: Organisering på regionalt nivå

Selskapet skal samarbeide med fylkeskommunen. Dette samarbeidet reguleres nærmere gjennom egne avtaler mellom selskapet og fylkeskommunen, med fylkeskommunen som retningsgivende regional aktør.

§ 17: Styrets myndighet

(Samme lovtekst som i forslaget, men følgende ledd foreslås tatt med:)

Selskapets regionale kontorer skal ha egne styrever. Styret oppnevnes i samråd med fylkeskommunen.

Trykte vedlegg:

-

Utrykte vedlegg:

- Brev fra NHD, datert 04.07.2003, m. tilhørende følgebrev og utkast til særlov

Hamar, 14.08.2003

Hanne Varhaug Søberg
Fylkesrådmann

KORTUTGAVE

UTKAST TIL LOV OM NY ENHET FOR INNOVASJON OG INTERNASJONALISERING - ALMINNELIG HØRING

Stortinget behandlet 18 juni 2003 St.prp. nr. 51 (2002 – 2003) Virkemidler for et innovativt og nyskapende næringsliv. Stortinget ga sin tilslutning til regjeringens forslag om å opprette en ny innovasjons- og internasjonaliseringsenhet. Den nye enheten skal forvalte og utvikle virkemidler som skal bidra til økt innovasjon i næringslivet, og vil være myndighetenes sentrale organ for bedriftsrettede tiltak og ordninger. Det nye selskapet vil få ansvaret for forvaltningen av de næringsrettede virkemidlene som i dag ligger under Statens Næring- og distriktsutviklingsfond, Eksportrådet, Norges Turistråd og Statens veiledningskontor for oppfinnere, og opprettes offisielt 01.01.2004. Selskapet skal se innovasjon, regional utvikling og internasjonalisering i sammenheng.

Selskapet vil være organisert som et særlovsselskap, et selskap utenfor staten, slik SND er i dag. Et særlovsselskap skal kunne balansere myndighetenes behov for styringsmulighet på et overordnet plan, mot selskapets selvstendighet i og faglige ansvar for beslutninger knyttet til enkeltsaker. Departementets instruksjonsmyndighet blir begrenset og departementet vil ikke være en klageinstans. Det nye selskapet vil ligge under Næring- og handelsdepartementet.

Forvaltningsloven vil ikke gjelde for selskapet, noe som er i tråd med statsforetaksloven. SND, Eksportrådet og Norges Turist råd er heller ikke omfattet av denne loven i dag.

Offentlighetsloven vil gjelde for selskapet, men dokumenter som gjelder konkrete søknader kan unndras offentlighet, dette er også gjeldende for SND i dag.

Hedmark fylkeskommune finner det svært positivt at det tas initiativ til å samordne de bedriftsretta virkemidlene i det offentlige virkemiddelapparatet, og støtter opp om forsøket på å gjøre norsk næringspolitikk mer samkjørt og tilrettelagt for innovasjon og eksport.

Forslaget til lovtekst og høringsnotatet kan imidlertid tolkes dit at det nye selskapet vil være svært sentralt styrt. Dette er på tvers av den regionalpolitikken regjeringen har lagt opp til. Det er viktig å se regional utvikling og bruk av offentlige midler, også de bedriftsretta, i sammenheng. For effektiv og god anvendelse av offentlige midler er regional kunnskap nødvendig.

På bakgrunn av dette kommer Hedmark Fylkeskommune med konkrete endringsforslag til lovteksten.

SAKSUTREDNING:

UTKAST TIL LOV OM NY ENHET FOR INNOVASJON OG INTERNASJONALISERING - ALMINNELIG HØRING

1. Innledning

Hedmark fylkeskommune finner det svært positivt at det tas initiativ til å samordne de bedriftsretta virkemidlene i det offentlige virkemiddelapparatet, og støtter opp om forsøket på å gjøre norsk næringspolitikk mer samkjørt og tilrettelagt for innovasjon og eksport.

Det er viktig å se regional utvikling og bruk av offentlige midler, også de bedriftsretta i sammenheng. For effektiv og god anvendelse av offentlige midler er regional kunnskap nødvendig. Fylkeskommunen og SND, slik det har fungert, har utfyllt hverandre godt og etter vår mening sammen oppnådd dette i Hedmark

I St.meld. nr 19 (2001 – 2002) *Nye oppgaver for lokaldemokratiet – regional og lokalt nivå*, vektlegges fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør. I denne høringsuttalelsen har Hedmark fylkeskommune derfor i hovedsak merknader til de områdene som berører fylkeskommunen og fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør, og kommer med forslag til konkrete endringer.

2. Selskaps form, Særlovsselskap

Selskapets forhold til forvaltningsloven og offentlighetsloven

Selskapet vil være organisert som et særlovsselskap, et selskap utenfor staten, slik SND er i dag. Et særlovsselskap skal kunne balansere myndighetenes behov for styringsmulighet på et overordnet plan, mot selskapets selvstendighet i og faglige ansvar for beslutninger knyttet til enkelt saker. Departementets instruksjonsmyndighet blir begrenset og departementet vil ikke være en klageinstans. Det nye selskapet vil ligge under Næring- og handelsdepartementet.

Om særlovsselskap, konsekvenser av forvaltningsloven og offentlighetsloven

OECD rapporten "Disturbed public governance: Agencies, authorities and other government bodies", fra 2002, omfatter en studie gjort i 9 europeiske land. Konklusjonen fra studiet var: "Regjeringene har oppdaget at å styre de uavhengige institusjonene på avstand og i en svak politisk posisjon, har skapt en rekke spesielle problemer, knyttet til folks tillit, demokrati og politisk kontroll. Politiske prosesser er derfor satt i gang for å forbedre innsynet i de offentlige tjeneste foretakene, og for å oppnå bedre kontroll og koordinering." (Noralv Veggeland, Aftenposten 29.07.03)

Hedmark fylkeskommune merker seg at det opprettes et nytt særlovsselskap som kan synes å gå på tvers av funnene i OECD rapporten. På bakgrunn av konklusjonene i rapporten er det etter vår mening viktig å ta grep som gjør at den nye selskapet vil ha legitimitet og tillit på kommunalt og regionalt nivå.

Regional politikk og regional utvikling

Forslaget til lovtekst og høringsnotatet kan tolkes dit at det nye selskapet vil være svært sentralt styrt. Dette er på tvers av den regionalpolitikken regjeringen har lagt opp til.

Den nye særloven omhandler områder som blir berørt i andre lover og stortingsmeldinger av nyere dato. Etter vår mening tar ikke utkastet til særlov fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør spesifisert i lovene nevnt nedenfor tilstrekkelig til etterretning.

Planlovutvalget. I henhold til planlovutvalget skal fylkesplanen og regionalt utviklingsprogram være rådende for utviklingen av fylket. Regional planlegging er viktig for å samordne statlige, fylkeskommunale og kommunale planer og vedtak, og for å samordne de forskjellige sektor myndighetens planer. En slik samordning synes uteblitt fra det nye lovforslaget .

I St.meld. nr 19 (2001 – 2002) *Nye oppgaver for lokaldemokratiet – regional og lokalt nivå*, vektlegges det sterkt fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør. Fylkeskommunen skal fornye og styrke sin rolle som regional utviklingsaktør, og har fått myndighet til å forvalte distrikts og regional politiske virkemidler. Fylkeskommunen skal ha lederskapet i arbeidet med den regionale utviklingen. Der heter det at regjeringen mener at desentralisering av oppgaver og myndighet til kommunesektoren vil gi et reelt lokaldemokrati og en effektiv og brukervennlig forvaltning, og at lokale og regionale folkevalgte organer bør ha ansvaret for oppgaver som krever lokal- og regionalpolitisk skjønn. Dette er etter Fylkesrådmannens mening viktig i innovasjons- og næringspolitikken.

Storting prp. 1 2003 følger opp stortingsmelding 19 og sier det så klart som at fylkeskommunen har ansvaret for å prioritere formål og være generelt førende for SNDs innsats på regionalt nivå. For SND innebærer det at føringene i sterkere grad vil komme fra fylkeskommunen i stedet for fra staten.

3. Konkrete merknader til lovteksten

§ 2. Eierforhold

Ettersom selskapet vil motta finansiering fra flere departementer enn Nærings- og handels departementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet finner vi det naturlig at disse også har sin plass i foretaksmøtet. Dette bør være spesifisert i lovteksten

Forslag til ny lovtekst:

§ 2. Selskapet eies av staten. Bevilgende departementer representerer staten som eier i foretaksmøtet. Foretaksmøtet blir ledet av Nærings- og handelsdepartementet.

§ 7. Statens innskudd og § 8. Selskapets finansiering

Ettersom selskapet skal jobbe innenfor et av de store norske satsningsområdene, forutsettes det at Stortinget og regjering følger opp dette med bevilgninger av nødvendige virkemidler. Dagens ordning gjennom Sttingsproposisjon 1, hvor fylkeskommunen overfører midler fra KRD til SND bør videreføres for å ivareta særskilte regionale behov.

Forslag til ny lovtekst:

§ 8: Selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån og tilskudd fra staten, private aktører og fylkeskommunen. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre. Det departementet eller den offentlige aktør som yter lån eller tilskudd til selskapet, kan fastsette nærmere regler for bruk av midlene. Bevilgninger fra fylkeskommunen må være i tråd med fylkesplanen og regionalt utviklingsprogram.

§ 11 Organisering på regionalt nivå

Videreføringen av dagens ordning hvor fylkeskommunen overfører midler fra KRD til SND og fylkeskommunens rolle som ledende regional utviklingsaktør bør også komme til uttrykk i lovteksten i paragraf 11.

Samarbeidet omkring strategier for regional utvikling er en forutsetning for at fylkeskommunen skal kunne fylle sin tildelte rolle som leder av partnerskapet med ansvar for den regionale utviklingen. Fylkesrådmannen er på linje med Planlovutvalget, som mener det er nødvendig med mer forpliktene samarbeid mellom kommuner, statlige organer og fylkeskommunen for å oppnå mer effektive løsninger på regionale utfordringer.

Lovteksten slik den står i forslaget med § 10 hvor det spesifiseres hva selskapets virkemidler skal brukes til punkt 3. Nettverk og infrastruktur, framstår som noe uklart. Det krever en nærmere avklaring av ansvars- og rollefordelingen mellom fylkeskommunen og det nye selskapet.

Forslag til ny lovtekst:

§ 11: Selskapet skal samarbeide med Fylkeskommunen. Dette samarbeidet reguleres nærmere gjennom egne avtaler mellom selskapet og fylkeskommunen, med fylkeskommunen som retningsgivende regional aktør.

§ 17. Styrets myndighet

Utkastet til den nye loven sier ingenting om de lokale styrene. Dette er imidlertid behandlet som tema i følgebrevet. For å ivareta regionale interesser og målsettinger anser Fylkesrådmannen det som viktig at de regionale SND kontorene er underlagt egne styre som gir retningslinjer i forhold til lokal strategi i tråd med regionalt utviklingsprogram og fylkesplan, dette foreslås derfor å være spesifisert i lovteksten. Dagens ordning hvor fylkeskommunen får foreslå styrerepresentanter til de regionale distriktskontorene bør bli videreført i det nye selskapet. Et nasjonalt styre bør bare gi retningslinjer i forhold til nasjonale satsninger og i tråd med de fylkesplanene som er vedtatt av Kongen i statsråd. Eventuelle restruktureringer i forhold til regionkontorene bør skje i samråd med fylkeskommunen. Fylkesrådmannen finner det allikevel hensiktsmessig å beholde dagens kontorer i Hedmark og Oppland.

Samtidig som en ivaretar regional nærings- og innovasjonspolitik i tråd med nasjonale føringer har fylkeskommunen, som regional myndighet, best innsyn i de lokale utfordringene, og bør være med å forme de lokale tilpassningene. Den foreslåtte ordningen fremstår som svært sentralisert og statsstyrt og vil ikke kunne ta nødvendig hensyn til lokale forhold. Planlovutvalget uttaler følgende; ”det er viktig at statlig sektor politikk gjennomføres på en slik måte at den tar hensyn til forholdene i de ulike delene av landet. Desentralisering og delegering av ansvar og myndighet som skaper større handlingsrom for å utnytte regionens samlede ressurser”.

Den regionale organiseringen bør spesifiseres i loven, og ikke avgjøres av styret sentralt. Planlovutvalget i sitt høringsnotat sier følgende; ”Fylkeskommunen har som øverste folkevalgte regionale organ best innsikt i regionens hovedutfordringer. Det kreves en helhetlig politikk for å møte de betydelige og sammensatte utfordringene en region møter”. Slik Hedmark fylkeskommune ser det vil det å sette de bedriftsretta virkemidlene utenfor dette ikke være hensiktsmessig. Det er heller slik at særlig når det omhandler bedriftrettede virkemidler er det viktig å ha innsikt i lokale forhold.

Den svake politiske innflytelsen over selskapet kan svekke selskapets legitimitet, som forvalter av offentlige midler. Fylkesrådmannen oppfatter det som viktig at det blir tatt demokratiske hensyn i oppnevning av de lokale styrene i det nye selskapet, og mener det er nødvendig at alle departementene som bidrar økonomisk til selskapet har en plass i foretaksrådet.

Forslag til ny lovtekst:

§ 17: (Samme lovtekst som i forslaget, men følgende ledd foreslås tatt med:)

Selskapets regionale kontorer skal ha egne styrever. Styret oppnevnes i samråd med fylkeskommunen.

4. Forslag til vedtak:

Fylkesutvalget slutter seg til Fylkesrådmannens vurdering. For å ivareta målsetningen om å gi fylkeskommunen en sentral rolle som regional utviklingsaktør, foreslår Fylkesutvalget følgende konkrete endringer i utkastet til lovteksten for særlov for ny virkemiddelenhet:

§ 2: Eierforhold

Selskapet eies av staten. Bevilgende departementer representerer staten som eier i foretaksmøtet. Foretaksmøtet blir ledet av Nærings- og handelsdepartementet.

§ 8: Selskapets finansiering

Selskapet kan finansiere sin virksomhet ved lån og tilskudd fra staten, private aktører og fylkeskommunen. Videre kan selskapet ha inntekter fra næringslivet og andre. Det departementet eller den offentlige aktør som yter lån eller tilskudd til selskapet, kan fastsette nærmere regler for bruk av midlene. Bevilgninger fra fylkeskommunen må være i tråd med fylkesplanen og regionalt utviklingsprogram.

§ 11: Organisering på regionalt nivå

Selskapet skal samarbeide med fylkeskommunen. Dette samarbeidet reguleres nærmere gjennom egne avtaler mellom selskapet og fylkeskommunen, med fylkeskommunen som retningsgivende regional aktør.

§ 17: Styrets myndighet

(Samme lovtekst som i forslaget, men følgende ledd foreslås tatt med:)

Selskapets regionale kontorer skal ha egne styrever. Styret oppnevnes i samråd med fylkeskommunen.